

Hørings svar fra Utlendingsdirektoratet - Forslag til endringer i trygderegelverket i lys av asylsøkersituasjonen

Utlendingsdirektoratet viser til høringsnotat fra Arbeids- og sosialdepartementet om endringer i trygderegelverket i lys av asylsøkersituasjonen.

Vi antar at de foreslåtte endringsforslagene får liten betydning for vår oppgaveløsning. Vi synes likevel det er viktig å gjøre departementet oppmerksom på at endringsforslagene kan få konsekvenser utover det som fremgår av høringsnotatet.

Familieinnvandring

Vi antar at de foreslåtte innstramningene i trygderegelverket vil kunne føre til at færre personer med flyktningstatus oppfyller underholdskravet i familieinnvandringssaker.

Det er et vilkår for oppholdstillatelse i medhold av lovens kapittel 6 (familieinnvandring) at referansepersonen

- kan sannsynliggjøre å være sikret midler tilsvarende lønnstrinn 24 (kr. 306 700 per 30. mai 2016) i statens lønnsregulativ for den tid søknaden gjelder (jf. utlendingsforskriften § 10-8), og
- hadde en registrert inntekt foregående år tilsvarende 88 prosent av lønnstrinn 19 i statens lønnsregulativ (jf. utlendingsforskriften § 10-9).

Arbeids- og sosialdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet bør derfor vurdere om endringene i trygderegelverket bør ses i sammenheng med reglene om underholdskrav i utlendingsregelverket.

Overføringsflyktninger

Vi mener forslaget om å fjerne særordningene for flyktninger i trygderegelverket, vil kunne vanskeliggjøre bosetting av overføringsflyktninger. Formålet med endringene er å redusere statens trygdeutgifter som vil føre til at flyktninger får utbetalt mindre penger. Dette kan resultere i at flyktninger i årene fremover har behov for mer

økonomisk støtte fra bostedskommunen. Dersom kommunene påføres større utgifter ved bosetting av flyktninger, vil de ha færre incentiver til å bosette enkelte grupper av overføringsflyktninger som i dag prioriteres for uttak på kvoten.

En av hovedgruppene som skal prioriteres i nåværende uttaksperiode er for eksempel sårbare kvinner, slik som enslige mødre. Forslaget om å fjerne særordningen for flyktninger innebærer at det innføres et botidskrav på fem år for å få rett til stønad som enslig forsørger. En flyktning med aleneomsorg for barn vil således ikke få stønad som enslig forsørger de første fem årene i Norge. Denne endringen kan medføre at flyktninger har et større behov for økonomisk støtte fra bosettingskommunen. Dersom bosettingskommunen får flere utgifter knyttet til flyktninger, kan det bidra til at færre kommuner ønsker å bosette overføringsflyktninger.

Forslaget kan også påvirke kommunenes kapasitet og mulighet til å bosette særlig sårbare personer med store oppfølgingsbehov. Den foreslåtte endringen innebærer at det ikke lenger ses bort fra kravet til 40 års opptjening (medlemskap i folketrygden) for å få rett til full minsteytelse ved alderspensjon og uføretrygd. Departementet foreslår at denne særordningen erstattes med ordningen med supplerende stønad. Flyktningen vil som følge av endringene få mindre ytelser fra staten og kan derfor ha større behov for økonomisk støtte fra kommunen. Dette vil på sikt kunne bidra til at kommunene blir mer selektive i hvem de velger å bosette.

Lengre oppholdstid i asylmottak

Forslaget om å fjerne særordningene for flyktninger kan også medføre at færre kommuner ønsker å bosette asylsøkere som får innvilget oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 28. Dette vil kunne resultere i at flyktninger oppholder seg lengre tid i asylmottak mens de venter på å bli bosatt. Lengre oppholdstid i asylmottak for flyktninger vil gi økte utgifter i mottakssystemet, herunder kostnader til drift av mottakene og til utbetaling av økonomiske ytelser til beboere.

eSamhandling

UDI antar at NAV vil ha behov for å innhente flere opplysninger fra utlendingsforvaltningen enn i dag dersom det innføres et botidskrav for trygdeytelser til flyktninger.

Utlevering av opplysninger fra Utlendingsdirektoratet til NAV bør skje gjennom elektronisk samhandling for å sikre effektiv ressursbruk. Forslagene til lovendringer innebærer at dagens elektroniske samhandlingsløsninger mellom UDI og NAV må tilpasses det nye behovet. En eventuell IT-utvikling vil ta tid og vil kreve særskilte midler.

Med hilsen

Aleksander Åsheim
fungerende avdelingsdirektør

Marius Mølmen Moen
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk i Utlendingsdirektoratet og har derfor ingen signatur.

Brevet sendes kun elektronisk.

Kopi:
Justis- og beredskapsdepartementet
v/Innvandringsavdelingen